

Espolsar l'herència, per Eduard Escoffet

El poeta i membre del grup Barba Corsini reivindica els llegats musicals

Eduard Escoffet | Juan Miguel Morales

El 4 de desembre passat va fer quatre anys de la mort de **Carles Santos**, segurament un dels creadors més importants que ha donat el País Valencià en el segle XX. Només han passat quatre anys, però el seu nom ha quedat arraconat, cobert de pols. Tot va molt de pressa i fa vertigen, és ben cert, però també ho és que tenim un gran problema amb les herències culturals: no tenim temps ni esma ni espai per recordar els grans noms que ens han precedit, per assaborir-los i per digerir-los, per empeltar els seus mestratges en el present. Això passa fins i tot quan es tracta de noms de relleu internacional com el de **Santos**, que desborda els límits dels Països Catalans i d'una llengua: va saber combinar avantguarda i tradició, el barroc de **Bach** i el barroc popular valencià, l'experimentació radical i l'exuberància, la repetició i la imaginació més desbordant, l'òpera i les bandes de música.

De **Carles Santos** -autor ingent- sempre en reivindico l'àlbum *Voice Tracks* (P.A. Taylor, 1981), publicat a Nova York, que és considerat un dels treballs de veu experimental més importants de l'últim quart del segle anterior, situat a l'altura d'altres obres de **Demetrio Stratos**, **Meredith Monk** o **Joan La Barbara**. De fet, com en el cas del músic i lletrista **Stratos**, va ser **John Cage** qui va esperonar un jove **Carles Santos** a saltar-se tots els límits. I això el va portar a unes creacions escèniques i musicals que superen les de Joan Brossa, que va ser el seu altre gran mestre. Si ell va saber recollir i ampliar les idees i l'esperit de **Cage** i Brossa per fer una obra monumental i pròpia, què passaria si actualitzéssim i desbrosséssim el llegat de **Santos**? Segur que no té res a dir en el panorama actual ni té res a ensenyar-nos?

Passa el temps i no som capaços de reivindicar i espolsar les herències rebudes, com si ens en sobressin. I penso sovint que l'amnèsia musical ha jugat sempre molt en contra de l'escena musical catalana: cada generació ha crescut a cegues, ha tornat a construir el castell. En el renaixement del panorama nacional dels noranta, per exemple, gairebé ningú no es vinculava al llegat llibèrrim de la música dels setanta. Tot de bell nou. Encara avui costa molt de traçar connexions entre les diverses generacions. De fet, és una agradable sorpresa veure col·laboracions com les de **Fetus** i **Jaume Arnella**, que no només traspassen generacions sinó també gèneres i caselles. O veure com **Manel** sampleja la veu de **Maria del Mar Bonet**. O que **Maria Arnal** i **Marcel Bagés** continuïn passejant la seva versió de l'immens **Ovidi Montllor**, que emociona tant o més que l'original. O que els joves de **La Ludwig Band** no amaguin les influències del **Pau Riba** de *Dioptria* (Concèntric, 1969), un disc doble estratosfèric que un no es cansa mai d'escoltar. Però siguem sincers: són gestos escassos, en necessitem més. Necessitem bastir ponts perquè l'amnèsia no ho esborri tot.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=4mxjLm-mvN0>

I escric aquestes ratlles encara colpit per la mort de l'amic **Ramon Muntaner**, que va saber donar saba nova als nostres poetes. Sabrem estar a l'altura de la seva generositat i vetllar pel seu llegat? Al documental dedicat a **Sisa**, *L'home dibuixat* (Joan Celdran i Àngel Leiro, 2021), el cantant galàctic del Poble-sec es queixava de la falta de reconeixement. I **Pau Riba** recentment ha anunciat que pateix un càncer de pàncrees i vol morir amb les botes posades. Però sabrem donar l'espai i el temps perquè aquestes veus continuïn més vives que mai? Sabrem construir sobre l'herència rebuda o haurem de tornar a començar de zero?